

OBSAH

Predslov	5
1 Úvod do problematiky	7
1.1 Definícia epidemiológie	9
1.2 Epidemiologická metóda	10
1.3 Nutričná epidemiológia	12
1.4 Základné epidemiologické pojmy a vysvetlenia	13
1.5 Základné epidemiologické charakteristiky	16
1.5.1 Charakteristika sledovaných osôb	17
1.5.2 Charakteristika miesta	20
1.5.3 Čas	21
1.6 Meranie výskytu chorôb v populácii – indikátory choroby	22
1.6.1 Indikátory výskytu choroby	22
1.6.2 Indikátory výsledku choroby (indikátory prognózy)	25
1.6.3 Indikátory zdravia populácie	27
1.6.4 Intenzitné stupne výskytu chorôb	28
2 Príčiny chorôb	29
2.1 Príčinnosť (kauzalita)	29
2.2 Asociácia (súvislosť, vzťah, korelácia) príčin	30
2.3 Variabilita (menlivosť)	31
2.4 Validita a spoľahlivosť	32
2.5 Skrýning	35
3 Riziko vzniku choroby	37
3.1 Rizikové faktory vzniku choroby	38
3.2 Hodnotenie rizika (Risk Assessment)	39
3.3 Výpočet rizika	40
4 Príprava a uskutočnenie epidemiologickej štúdie	47
4.1 Prípravná fáza	47
4.2 Zber údajov epidemiologickej štúdie	49
4.3 Triedenie a sumarizácia získaných údajov	53
4.3.1 Chyby epidemiologického sledovania	54
4.4 Hodnotenie a vyvodzovanie praktických záverov	57
4.4.1 Matematicko-štatistické spracovanie výsledkov epidemiologických štúdií	57
4.4.1.1 Deskriptívna (popisná) štatistika	57
4.4.1.2 Analytická (inferenčná) štatistika	60
5 Epidemiologické štúdie	65
5.1 Observačné epidemiologické štúdie	65
5.1.1 Deskriptívne (popisné) epidemiologické štúdie	66
5.1.1.1 Ekologické (korelačné) epidemiologické štúdie (Ecological Study)	67
5.1.1.2 Prierezové (prevalenčné) epidemiologické štúdie (Cross Sectional Study)	68
5.1.2 Analytické epidemiologické štúdie	68
5.1.2.1 Štúdie prípadov a kontrol (Case-Control Study)	69
5.1.2.2 Kohortové epidemiologické štúdie (Cohort Study)	71
5.2 Intervenčné (experimentálne) epidemiologické štúdie (Intervention Studies)	74

5.2.1	Kontrolované klinické epidemiologické štúdie	75
5.2.2	Kontrolované terénne epidemiologické štúdie	76
5.3	Metaanalýza	77
5.4	Najvýznamnejšie celospoločenské epidemiologické štúdie a intervenčné programy	78
6	Hodnotenie spotreby potravín	87
6.1	Odporúčané výživové dávky	87
6.2	Odporúčané dávky spotreby potravín	87
6.3	Sledovanie stavu výživy obyvateľstva	88
6.4	Spotreba potravín	91
6.4.1	Vývoj spotreby mäsa	93
6.4.2	Spotreba mlieka a mliečnych výrobkov	95
6.4.3	Spotreba vajec	96
6.4.4	Spotreba tukov	96
6.4.5	Spotreba cukru vrátane výrobkov z cukru	97
6.4.6	Spotreba obilnín (v hodnote múky)	97
6.4.7	Spotreba zemiakov a strukovín	98
6.4.8	Spotreba zeleniny a zeleninových výrobkov	99
6.4.9	Spotreba ovocia a ovocných výrobkov	99
6.4.10	Spotreba alkoholických a nealkoholických nápojov	100
6.4.11	Spotreba pitnej vody	101
6.5	Nutričné hodnotenie spotreby potravín	102
7	Dôsledky nedostatočného, resp. nadbytočného príjmu niektorých nutričov	105
7.1	Kuchynská soľ	105
7.2	Jód	108
7.3	Vláknina (Dietary Fibre)	109
8	Vybrané rizikové faktory životného štýlu z pohľadu epidemiológie	111
8.1	Nesprávna výživa	111
8.2	Fajčenie	112
8.3	Alkohol	116
8.4	Fyzická inaktivita	119
8.5	Psychosociálne rizikové faktory	121
9	Epidemiologická charakteritka najzávažnejších neinfekčných chorôb súvisiacich s výživou ...	125
9.1	Kardiovaskulárne choroby	126
9.1.1	Ischemické choroby srdca	129
9.1.2	Cievne choroby mozgu	131
9.1.3	Hypertenzné choroby	132
9.1.4	Varixy dolných končatín – kŕčové žily	135
9.2	Hypercholesterolémia	136
9.3	<i>Diabetes mellitus</i>	138
9.4	Nadhmotnosť a obezita	142
	Zoznam použitej literatúry	147

